

TEMEL UÇUŞ ALETLERİ

Durum Cayrosu

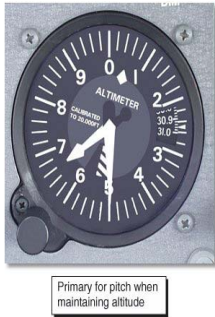
Durum cayrosu gerçek ufku yerine kullanılır.Uçağın pitch ve bank attitude (ufki ve yatış durumu)' yla ilgili bilgileri anında ve direk olarak sağlayan tek göstergedir.Yunuslama değişikliklerini , ufki barın minyatür uçağa göre hareketlerini referans olarak , bar genişliğinin kesirlerinde yaparsınız. Yatış değişikliklerini ise uçağın yatış açısını , gösterge ve aletin yatış indeksine göre ayarlayarak yaprsınız.

İstikamet Cayrosu

İstikamet cayroları genellikle vakumla çalışırlar ve dikey eksendeki hareketleri hissederler.Çoğu Küçük uçakta kullanılan istikamet cayrolarında , yön belirleme özelliği bulunmamaktadır.

Altimetre

Muhtemelen modern uçak alet panellerinde en fazla kullanılan ancak yine de en az bilinen alet "Altimetre" dir.Altimetre , tarihi balonlara kadar uzanan uçuş aletlerinin en eskisidir.Ancak bugün bile yine de altimetlerin geliştirilmesi için yapılan çalışmalar devam etmektedir.

Standart altimetre, yükselmesi veya alçalması ibreye bağlı bir mekanizmayı ve dişliyi hareket ettiren içinin havası boşalmış kapsül veya körüğe sahiptir.Bu aletin ıskalası feet olarak kalibre edilmiştir ve barometrik basınçtaki bir değişiklik irtifa okumadaki bir değişikliğe sebep oluyordu.İskala döndürülebilir olduğu için pilot , uçak yerde iken irtifayı alette sıfır okuyacak şekilde ıskalayı çevirebiliyordu.

Ayarlamanın bu basit şekli , bölgesel uçuşlar için yeterli olmasına rağmen gidilen meydan ile kalkış meydanı barometrik basınçlarının nadiren aynı olması nedeniyle seyirüsefer uçuşları için kullanışlı değildir.

Dikey Hız Göstergesi (Varyometre)

Primary for pitch when maintaining a specific rate of climb or descent

Varyometre (VSI) ; bazen Vertical Velocity Indicator (VVI) olarak da adlandırılır.Pilot için uçağın belli bir sürede belli bir irtifa kazanması veya kaybetmesi çok önemlidir.Bu nedenle Vertical Speed Indicator (Dikey Hız Göstergesi) IFR uçuşlar için gerekli aletlerden biri olmuştur.Vertical Speed göstergesi uçak tırmanır veya alçalırken çevre hava basıncındaki artma veya azalmanın hızını ölçer.Daha sonra bu değişimleri tırmanış veya alçalış oranı olarak dakikada/feet cinsinden gösterir.VSI sadece basınç değişimindeki oranı gösterir , sıcaklığın bu alete etkisi yoktur.

Sürat Saati

Primary for power during constant-airspeed level flight

Sürat saati , uçağın süratini , dinamik hava basıncıyla,statik hava basıncı arasındaki farkı karşılaştırarak gösterir – daha büyük fark , daha fazla sürat demektir.Alet , basınç farkını işari hava sürati (Indicated Airspeed) IAS olarak gösterir.Yapımcılar bu sürati uçak performansını tepit eden temel olarak alır.Berlirtilen bir durum için verilen işari hava süratini , örneğin ; kalış veya iniş için, normal olarak her irtifa ve sıcaklıkta kullanabilirsiniz.

Beyaz	Flap Operasyon Bölgesi
Yeşil	Normal Operasyon Bölgesi
Sarı	Dikkat Bölgesi
Kırmızı	Maximum Sürat

Dönüş Koordinatörü

Primary for bank when maintaining a specific rate of turn

Turn Coordinator (Dönüş Koordinatörü) veya Turn And Slip Indicator (Dönüş yatış göstergesi)'ün ana fonksiyonu ,standart dönüşü tahsis ve muhafaza etmenize imkan vermesidir.Standart dönüş (Standart Rate Turn) saniyede 3 derecelik dönüştür.Buna göre 360 derecelik bir dönüş 2 dakikada tamamlanacaktır.Bunun için gerekli yatış açısı direk olarak TAS(Gerçek Hava Sürati) ile ilgilidir.TAS (True Airspeed) azaldıkça , standart dönüşü muhafaza etmek için gerekli yatış da azalacaktır.Aksine TAS'taki bir artış , standart dönüşün korunması için yatışta da bir artış gerektirecektir.

Edited By Berk Bingöl

**All Rights Reserved
THYVA-Turkish Virtual Airlines
2003©**